

Sådan finder du en person

Befolkningen i Dansk Vestindien var på mange måder mere broget end befolkningen i Danmark. Slaverne, og senere de frie arbejdere, var enten afrikanere eller efterkommere af afrikanere fra mange steder i Afrika, men også den europæiske del af befolkningen kom mange steder fra.

Den største gruppe i befolkningen var slaverne og senere de frie arbejdere. Arkiverne indeholder færre oplysninger om dem end om mange andre grupper i samfundet, men ønsker man at finde en bestemt slave eller landarbejder, er folketællinger, kirkebøger, menighedsindberetninger og slavelister et godt sted at starte. De indeholder de mest basale personoplysninger, fx navn, bopæl, alder, civilstatus og tilknytning til kirkesamfund. Den næststørste gruppe i kolonisamfundet var den frie, civile, europæiske befolkning, dvs. plantageejere, købmænd og ansatte i koloniens administration samt deres familier. Personoplysninger om dem skal også søges i folketællinger, kirkebøger og menighedsindberetninger. Udover disse to store grupper fandtes i slavetiden en mellemgruppe, nemlig den frie farvede befolkning – kaldet ”de frikulørte”. Den bestod både af tidligere slaver, som havde købt sig selv fri eller var blevet frigivet, og af farvede som var født frie. Personoplysninger om dem findes også i folketællinger, kirkebøger og menighedsindberetninger, men derudover også i særlige fortegnelser over frikulørte, hvor deres status som frie er dokumenteret. Endelig udgør det militære personale en mindre og særlig del af den europæiske befolkning. Dem findes der mange personoplysninger om i Zahruller, mandskabslister og lister over anhvervede rekrutter, mens der står mindre i folketællinger, kirkebøger og menighedsindberetninger.

Et eksempel på hvordan man kan bruge arkiver med personoplysninger til at finde information om en specifik person kunne være den slavefødte plantageejer Moses Elias Williams (1841-1895). [Historien om Moses Elias Williams er beskrevet her](#). I folketællingerne fra 1850, 1855, 1857, 1860, 1870 og 1890 kan man følge Moses liv fra dreng til familiefar, slagtermester og senere plantageejer på St. Croix. Dermed sætter folketællingerne en ramme for hans liv, hvor andre oplysninger kan fyldes ind i, f.eks. fra matriklerne, hvor man kan se, at han købte plantagen The Sight og flere ejendomme i Christiansted. [For disse informationer, se kilder til ejendomshistorie](#).

De vigtigste kildegrupper

- Folketællinger, 1835-1911
 - *Det finder du i folketællingerne*

Folketællingerne kan hjælpe dig med at finde ud af, hvor en person boede på et givent tidspunkt, og fortælle dig om personens alder, civilstand, titel og status i husstanden, erhverv, fødested og religion. Folketællingerne fra før 1848 fortæller også, om en person var slave eller fri, og om personens fysiske helbred og moralske

karakter. Der blev foretaget 12 folketællinger, og hver af dem giver et øjebliksbillede af hver husstand i kolonien i det givne år.

○ *Sådan er folketællingerne bygget op og organiseret*

Der findes folketællinger for følgende år: 1835, 1841, 1846, 1850, 1855, 1857, 1860, 1870, 1880, 1890, 1901 og 1911. Dog er tællingerne for 1835 og 1890 ikke fuldstændige. Tællingerne er organiseret efter hver af de tre øer og herunder efter by og land:

- By: Tællinger er inddelt efter gadenavn og ordnet efter husnummer.
- Land: Tællinger er inddelt efter kvarterer (distrikter) og herunder efter plantagens navn. Kvartererne på de tre øer var:
 - **St. Croix:** Kompagniets kvarter, Dronningens kvarter, Kongens kvarter, Prinsens kvarter, Westende kvarter, Ostende kvarter A, Ostende kvarter B, Nordside kvarter A, Nordside kvarter B.
 - **St. Thomas:** Oost Ende kvarter, Røde Huck kvarter, Frenchmans Bay kvarter, Nye kvarter, Store Nord Side kvarter, Lille Nord Side kvarter, Syd Side kvarter, Vestende kvarter.
 - **St. Jan:** Cruz Bay kvarter, Maho Bay kvarter, Reef Bay kvarter, Coral Bay kvarter, Oost Ende kvarter.

Nogle af tællingerne fra før 1848 er desuden underopdelt efter frie og slaver. Tællingerne er skrevet på dansk (gotisk) eller på engelsk (latinsk).

○ *Det skal du vide for at bruge folketællingerne*

- **Hvornår:** Du skal vide nogenlunde, hvornår personen levede.
- **Hvor:** Du skal vide, hvor personen levede. Helst så præcist som muligt: på hvilken ø og i hvilken by og gade eller på hvilken plantage.
- **Hvem:** Du skal kende navnet på personen. For tællinger før 1848 skal du også vide, om personen var slave eller fri. En slave vil kun være registreret med fornavn(e), da slaver normalt ikke havde efternavne.

○ *Her er folketællingerne arkiveret*

Folketællingerne er arkiveret under to myndigheders arkiver:

- Tællingerne fra [1841](#) og [1846](#) er arkiveret under Rentekammeret (arkivnr. 303), Danske Afdeling, Tabelkommissionen, Folketælling 1841, Vestindien og Folketælling 1846, Vestindien.
- Tællingerne fra [1850](#), [1855](#), [1857](#), [1860](#), [1870](#), [1880](#), [1890](#), [1901](#) og [1911](#) er arkiveret under Danmarks Statistik (arkivnr. 1308), Folketælling, Vestindien.

- [Kirkebøger, 1691-1920](#)

○ *Det finder du i kirkebøgerne*

Kirkebøgerne er vigtige kilder til viden om liv, død, tro og personlige relationer i kolonien. Her finder du ikke blot oplysninger om dåbshandlinger, konfirmationer, vielser og begravelser, men ofte også om familierelationer, status som slave eller fri, alder og erhverv:

- Dåbsoptegnelser angiver ofte dato, den døbttes navn, forældres navne, om vedkommende var slave eller fri samt navne på gudmødre og –fædre.
- Konfirmationsoptegnelser angiver ofte dato og konfirmandens navn. Ofte var der tale om voksne slaver i tyverne.
- Vielsesoptegnelser angiver ofte dato, parrets status som slaver eller frie og vidnernes navne. Ægteskab på tværs af kristne menigheder var ikke ualmindelige. I den sidste periode inden 1848 blev nogle slaver også gift med frie personer.
- Begravelsesoptegnelser angiver ofte dato, personens status som slave eller fri samt alder og erhverv.

I den danske koloni i Vestindien var der ikke én statskirke, men flere store kirkesamfund. Rigsarkivet har kirkebøger fra fire af dem:

- Den danske evangeliske menighed.
- Den lutherske Missionsmenighed.
- Den engelske luthersk-evangeliske menighed.
- Den hollandsk-reformerte menighed.

○ *Sådan er kirkebøgerne bygget op og organiseret*

Der findes kirkebøger for perioden 1691-1920, men mange er gået tabt, og de findes derfor ikke for alle samfund for hele denne periode. Bøgerne er ført på dansk (gotisk eller latinsk), tysk (gotisk), hollandsk (latinsk) eller engelsk (latinsk)

Rigsarkivets samling af kirkebøger er organiseret efter de fire kirkesamfund og herunder geografisk efter ø. Kirkebøgernes opbygning er vidt forskellig alt efter tidspunkt og kirkesamfund. Nogle er ført kronologisk med kolonner til hver kirkelig handling, mens andre er struktureret efter hver handling: dåb, konfirmation, vielse og begravelser.

○ *Det skal du vide for at bruge kirkebøgerne*

- **Hvilket kirkesamfund:** Du skal vide, hvilket kirkesamfund personen tilhørte.
- **Hvor:** Du skal vide, på hvilken ø personen boede.
- **Hvornår:** Du skal vide nogenlunde hvilket år, begivenheden fandt sted.

- **Hvilken begivenhed:** Det er en fordel, hvis du ved, hvilken begivenhed (dåb, konfirmation, vielse, begravelse) du søger.
- *Her er kirkebøgerne arkiveret*

Kirkebøgerne fra de fire kirkesamfund er arkiveret efter den menighed de kom fra:

 - **St. Croix**
 - **Den evangeliske menighed** på Sankt Croix, Enesteministerialbog 1740-1860 (løbenr. 1/770-1 - 6).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - **Den evangeliske**, herunder den **engelsk-lutherske**, menighed i Christiansted på Sankt Croix, Kontraministerialbog 1861-1920 (løbenr. 3/772-1 - 7).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - **Den evangeliske**, herunder den **engelsk-lutherske**, menighed i Frederiksted på Sankt Croix, Kontraministerialbog 1834-1917 (løbenr. 3/773-1 - 4).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - **Missionsmenigheden** på Sankt Croix, Enesteministerialbog 1788-1818 (løbenr. 1/771-1 - 2).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - **Den hollandsk-reformerte** menighed på Sankt Croix, Enesteministerialbog 1764-1814 (løbenr. 1/774-1 - 3).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - **St. Thomas og St. Jan**
 - **Den evangeliske** menighed på Sankt Thomas og Sankt Jan, Enesteministerialbog 1691-1870 (løbenr. 1/775-1 – 6; 3/775-7 - 12).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - **Den evangeliske** menighed på Sankt Thomas og Sankt Jan, Kontraministerialbog 1861-1918.
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - **Den kulørte missionsmenighed** på Sankt Thomas og Sankt Jan, Enesteministerialbog 1788-1849 (løbenr. 1/776-1 -4).
[Link til Arkivalieronline.](#)
- Menighedsindberetninger, 1805-1918
 - *Det finder du i menighedsindberetningerne*

Menighedsindberetningerne kan supplere den viden, som du finder i kirkebøgerne. Det var indberetninger til lokaladministrationen fra trossamfundene på øerne. Også

her finder du oplysninger om navne, datoer og status som slave eller fri og andre værdifulde oplysninger:

- Dåbsindberetninger angiver faderens og moderens navne, bopæl, religion og navne på gudmødre og –fædre.
- Konfirmationsindberetninger angiver navn, alder og bopæl.
- Vielsesindberetninger angiver brudens og gommens navne, samt vidner ved vielsen.
- Begravelsesindberetninger angiver bopæl, dødsårsag og civilstand, samt om personen var slave eller fri, og hvem den eventuelle slaveejer var.

Indberetningerne er uddrag af trossamfundenes kirkebøger og kan derfor dække eventuelle huller der. Indberetningerne findes for perioden 1805-1918. Samtidig dækker indberetningerne også den romersk-katolske kirke, som der ikke findes kirkebøger fra i Rigsarkivets samling. Der er således menighedsindberetninger fra fem kirkesamfund:

- Den danske luthersk-evangeliske kirke.
- Den engelske (anglikanske) luthersk-evangeliske kirke.
- Den hollandske-reformerte kirke.
- Den lutherske Missionsmenighed.
- Den romersk-katolske kirke.

Indberetningerne er skrevet på dansk (gotisk eller latinsk), tysk (gotisk) eller engelsk (latinsk).

○ *Sådan er menighedsindberetningerne bygget op og organiseret*

Menighedsindberetningerne er overordnet organiseret efter begivenheder (dåbshandlinger, konfirmationer, vielser og begravelser). Herunder er de først organiseret kronologisk i intervaller af varierende længde (fra 5 til 40 år), dernæst geografisk efter ø og endelig efter kirkesamfund.

○ *Det skal du vide for at bruge menighedsindberetningerne*

- **Hvilken begivenhed:** Du skal vide, hvilken begivenhed du søger (dåb, konfirmation, vielse, begravelse).
- **Hvornår:** Du vide, i hvilken tidsperiode begivenheden fandt sted.
- **Hvor:** Du skal vide, på hvilken ø personen boede.
- **Hvilket kirkesamfund:** Det er en fordel, hvis du ved, hvilket kirkesamfund personen tilhørte.

○ *Her er menighedsindberetningerne arkiveret*

Menighedsindberetningerne er arkiveret under to forskellige myndigheders arkiver, efter hvilken ø de stammer fra:

- **St. Croix**
 - Den vestindiske regering (arkivnr. 678), Menighedsindberetninger om født, St. Croix, 1841-1909 (løbenr. 53.1.1-6).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - Den vestindiske regering (arkivnr. 678), Menighedsindberetninger om døde, St. Croix, 1805-1909 (løbenr. 53.4.1-5).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - Den vestindiske regering (arkivnr. 678), Menighedsberetninger om konfirmerede, St. Croix, 1830-1860 (53.2.1).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - Den vestindiske regering (arkivnr. 678), Menighedsberetninger om viede, St. Croix, 1828-1907 (53.3.1-5).
[Link til Arkivalieronline.](#)
- **St. Thomas og St. Jan:**
 - St. Thomas og St. Jan Gouvernement (arkivnr. 693), Menighedsindberetninger over født, St. Thomas og St. Jan, 1859-1918 (løbenr. 30.1.1-6).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - St. Thomas og St. Jan Gouvernement (arkivnr. 693), Menighedsindberetninger over viede, St. Thomas og St. Jan, 1828-1918 (løbenr. 30.2.1-7).
[Link til Arkivalieronline.](#)
 - St. Thomas og St. Jan Gouvernement (arkivnr. 693), Menighedsindberetninger over døde, St. Thomas og St. Jan, 1859-1918 (løbenr. 30.3.1-2).
[Link til Arkivalieronline.](#)
- Slavelister (Matrikeloplysningsskemaer), 1772-1821
 - *Det finder du i slavelisterne*

Enhver fri borger i kolonien skulle hvert år udarbejde en liste over de personer, der opholdt sig på hans eller hendes ejendom, både frie og slaver. Du kan bruge disse lister til at søge viden om de enkelte slaver og deres livsvilkår og om livet på landet og i byen og livet på store og små plantager. Slavelisterne er vidt forskellige, men angiver ofte slavens:

 - Navn, køn, alder og fødested.
 - Arbejdsfunktion ("markslave", "husslave").
 - Religion.
 - Fysiske helbredstilstand.
 - Slavestatus (fuldt arbejdsdygtig, delvis uarbejdsdygtig eller nytilkommen)

voksen samt halvvoksen eller barn).

Slaver er normalt kun anført med ét fornavn, men kan være anført med to ("Jack James") eller et fornavn og et tilnavn ("John Bomba").

○ *Sådan er slavelisterne bygget op og organiseret*

Listerne blev udarbejdet årligt i perioden 1772-1821. De er vidt forskellige – fra fortrykte skemaer over håndskrevne skemaer til lister i løbende tekst. De er skrevet på dansk (gotisk skrift) eller engelsk eller hollandsk (begge latinsk skrift).

Listerne dækker primært St. Croix. Kun få er bevaret fra St. Thomas og St. Jan. Samlingen af slavelister er organiseret efter land og by. Herunder:

- For by: Inddelt kronologisk og herunder alfabetisk efter slaveejerens navn
- For land: Inddelt kronologisk og herunder efter kvarter (distrikt).

○ *Det skal du vide for at bruge slavelisterne*

- **Land eller by:** Du skal vide, om personen boede i en by eller på landet.
- **Hvor:** Du skal vide, hvor personen boede: på hvilken ø og i hvilken by/på hvilken plantage. *Bemærk: Listerne dækker primært St. Croix.*
- **Hvornår:** Du skal kende den tidsperiode, personen levede i.
- **Ejer:** Det letter din søgning, hvis du kender navnet på slavens ejer.

○ *Her er slavelisterne arkiveret*

Slavelisterne er arkiveret under Den vestindiske regering (arkivnr. 678), Gruppeordnede sager 9. Sociale og kulturelle forhold, Matrikelskemaer, 1772-1821 (løbenr. 3.81.482 - 559).

[Link til Arkivalieronline.](#)

• Fortegnelser over frikulørte (frie farvede personer), 1744-1831

○ *Det finder du i fortegnelserne over frikulørte*

Hvis en person er forsvundet fra én slaveliste til den næste, kan det skyldes, at personen er blevet solgt eller er død – eller at han eller hun er blevet frikøbt. Sidstnævnte kan du undersøge via fortegnelserne over frikulørte (også kaldet de frie farvede). Fortegnelserne er en slags folketællinger over frie afrocaribiske mænd, kvinder og børn i Christiansteds jurisdiktion på St. Croix (dvs. Kompagniets, Dronningens og Kongens kvarter samt Ostende kvarter A og B). Fortegnelserne kan give dig viden om frikøbte og frifødte personer og om det liv, de levede. De angiver bl.a. navn, alder, fødested, evt. slaveejer, der havde frigivet personen, antal år personen havde boet i Christiansted, erhverv og religion.

- *Sådan er fortegnelserne over frikulørte bygget op og organiseret*
Fortegnelserne findes for årene 1744-1783, 1791, 1794-1798, 1800, 1802, 1805, 1811, 1816, 1826 og 1831. Efter 1834 blev frikulørte ikke længere registreret som en særlig gruppe, men henregnet til gruppen af frie sammen med den eurocaribiske befolkning.

Samlingen af fortegnelser over frikulørte er overordnet organiseret kronologisk. Herunder er hver fortegnelse kun ordnet efter løbenummer – ikke hverken geografisk eller alfabetisk efter personens navn. Fortegnelserne er affattet på dansk (gotisk) og engelsk (latinsk).

- *Det skal du vide for at bruge fortegnelserne over frikulørte*
 - **Hvornår:** Du skal vide, hvornår personen levede.
 - **Hvem:** Du skal kende personens navn.
 - **Hvor:** Fortegnelserne dækker kun personer, som var bosiddende i Christiansted jurisdiktion på det givne tidspunkt.
- *Her er fortegnelserne over frikulørte arkiveret*
Fortegnelserne over frikulørte er arkiveret under:
 - Det vestindisk-guineiske Kompagni (arkivnr. 678), Gruppeordnede sager: Sociale og kulturelle forhold, Fortegnelse over frikulørte mænd, kvinder og børn i Christiansteds jurisdiktion, 1744-1811 (løbenr. 3.81.563).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Det vestindisk-guineiske Kompagni (arkivnr. 678), Mandtal over frikulørte mænd, kvinder og børn i Christiansteds jurisdiktion, 1816 (løbenr. 3.81.564).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Generalguvernementet (arkivnr. 678), Kommissionerne i Christiansted og Frederiksted nedsat i anledning af den allernådigst sanktionerede plan betræffende de frikulørte på de danske vestindiske øer, Mandtal over frikulørte børn under 16 år i Christiansteds jurisdiktion, 1826-1831 (løbenr. 3.81.565).
[Link til Arkivalieronline](#)
 - Generalguvernementet (arkivnr. 678), Kommissionerne i Christiansted og Frederiksted nedsat i anledning af den allernådigst sanktionerede plan betræffende de frikulørte på de danske vestindiske øer. Mandtal over frikulørte mænd og kvinder i Christiansted, Mandtal over frikulørte mænd og kvinder i Christiansted jurisdiktion, 1831 (løbenr. 3.81.566).
[Link til Arkivalieronline](#)

- Zahlruller over de militære tropper i Vestindien, 1762-1770

- *Det finder du i zahlrullerne*

En zahlrulle er en årlig liste over soldater i den vestindiske hærstyrke. I zahlrullerne kan du finde oplysninger om hver soldats navn, rang, nummer i rullen og eventuelle begivenheder i årets løb (fx hvis personen blev forfremmet, tog sin afsked, blev afskediget, deserterede eller døde).

- *Sådan er zahlrullerne bygget op og organiseret*

Zahlrullerne dækker perioden 1762-1770. Efter 1770 kaldtes de mandtalsruller. Samlingen af zahlruller er inddelt kronologisk. Hver rulle er desuden organiseret efter rang med officerer først. Zahlrullerne er skrevet på tysk (gotisk).

- *Det skal du vide for at bruge zahlrullerne*

- **Hvem:** Du skal kende personens navn.
- **Hvornår:** Du vide, i hvilken tidsperiode personen levede.

- *Her er zahlrullerne arkiveret*

Zahlrullerne er arkiveret under Generaltoldkammeret - Ældre del (arkivnr. 365), Vestindisk-guineisk renteskriverkontor, Zahlruller over de militære tropper i Vestindien, 1762-1770 (løbenr. 458-463).

[Link til Arkivalieronline](#)

- Mandtalsruller over de vestindiske tropper, 1771-1860

- *Det finder du i mandtalsrullerne*

En mandtalsrulle er en årlig liste over soldater i den vestindiske hærstyrke. I mandtalsrullen finder du oplysninger om hver soldats navn, rang, nummer i rullen og eventuelle ændringer (fx hvis personen blev forfremmet, tog sin afsked, blev afskediget, deserterede eller døde).

- *Sådan er mandtalsrullerne bygget op og organiseret*

Mandtalsrullerne dækker perioden 1771-1860. I perioden 1762-1770 kaldtes de zahlruller. Rigsarkivets samling af mandtalsruller er inddelt kronologisk. Hver rulle er desuden organiseret efter rang med officerer først. I 1770'erne blev mandtalsrullen primært ført på tysk (gotisk). Fra 1780 blev alle ført på dansk (gotisk).

- *Det skal du vide for at bruge mandtalsrullerne*

- **Hvem:** Du skal kende personens navn.

- **Hvornår:** Du skal vide, i hvilken tidsperiode personen levede.

- *Her er mandtalsrullerne arkiveret*
Mandtalsrullerne er arkiveret under Reviderede Regnskaber (arkivnr. 571), Vestindiske Regnskaber, Mandtalsruller over de vestindiske tropper, 1771-1860 (løbenr. 126.1 – 52).
[Link til Arkivalieronline](#)

- Soldaterbøger, 1799-1916
 - *Det finder du i soldaterbøgerne*
Soldaterbøger er oversigter over soldater hvervet i Danmark til hærstyrken i den vestindiske koloni i perioden 1799-1916. De indeholder oplysninger for hver soldat, bl.a. navn, rang, dato for hvervning eller udsendelse, hvorvidt personen kom fra et dansk kompagni, hvilket skib personen sejlede med til Vestindien og hvornår og hvordan vedkommende forlod tjenesten igen.

 - *Sådan er soldaterbøgerne bygget op og organiseret*
Samlingen af disse bøger er organiseret kronologisk i to perioder: 1799-1872 og 1873-1916. Herunder er bøgerne ført alfabetisk efter soldatens efternavn. Da soldater ofte fik navnet på deres hjemegn som ekstra efternavn, er soldaterne ofte opført to gange: fx under efternavnet ("Andersen") og under stednavnet ("Allindemagle").

 - *Det skal du vide for at bruge soldaterbøgerne*
 - **Hvem:** Du skal kende personens navn.
 - **Hvornår:** Du skal vide, i hvilken tidsperiode personen levede.

 - *Her er soldaterbøgerne arkiveret*
Soldaterbøgerne er arkiveret under Den Vestindiske Rekruttering (arkivnr. 2540), Soldaterbøger, 1799-1916 (løbenr. 81-85).
[Link til Arkivalieronline](#)

Få hjælp fra

- <http://www.dkconsulateusvi.com/Inhabitants/Inhabitants07052002.pdf>

Dette er en liste over indbyggere i Dansk Vestindien ca. 1650-1825 samlet af slægtsforskeren Hugo Ryberg og redigeret af Rigmor de Vicq i 1945 (A list of The names of inhabitants: The Danish Westindian Islands (The VIRGIN ISLANDS) from 1650-ca. 1825).

RIGSARKIVET

Den indeholder en lang liste over personer, som fortrinsvis optræder i forskellige vestindiske arkivalier på Rigsarkivet, men også i bøger om Dansk Vestindien og aviser fra øerne. Listen er alfabetisk opstillet på efternavn, om end der er en del uregelmæssigheder, og den har indeks bagi (s. 602-682). Desværre er henvisningerne til hvilke arkivalier oplysningerne stammer fra ikke særlig præcise (se liste over anvendte kilder s. 594-601). Derfor kan listen kun bruges som inspiration og vejviser til søgning på Rigsarkivet, ikke som en kilde til helt troværdige oplysninger.